

Folketingets Forsvarsudvalg
Christiansborg

FORSVARSMINISTEREN
13. februar 2013

Danmark har haft formandskabet for det nordiske forsvarssamarbejde (NORDEFKO) i 2012. Året har været et betydningsfuldt år for samarbejdet. Mange af de projekter og initiativer, som er påbegyndt og afsluttet i løbet af året, viser vejen frem mod et stadig tættere og mere udbytterigt forsvarssamarbejde. Nogle af projekterne og initiativerne kan blive isbrydere i den forstand, at de vil kunne stå som modeller for fremtidigt forsvarssamarbejde, da de giver erfaringer i forhold til både udfordringer og løsninger på disse.

Under det danske formandskab har der været fokus på at videreudvikle den politiske dialog mellem de nordiske lande. I 2012 satte Danmark fra starten af fokus på fire områder:

- "Smart Defence" og multilateralt samarbejde – herunder samarbejde omkring taktisk lufttransport, fælles indkøb, uddannelse og træning.
- Nordisk Industriseminar (NDIS 2012) – med fokus på emnerne energi, klima og miljø.
- Kapacitetsopbygning i Østafrika – udvikle og styrke det eksisterende nordiske samarbejde omkring kapacitetsopbygning i Østafrika.
- Arktis.

Smart Defence og Multilateralt samarbejde

Der er sket markante fremskridt indenfor dette område det seneste år. Der er stort potentiale i det nordiske kapacitetssamarbejde, og der er på nuværende tidspunkt adskillige projekter under implementering.

I forbindelse med det nordiske forsvarsministermøde i november 2012 i Skagen underskrev vi forsvarsministre et såkaldt *Letter of Intent* vedrørende et omfattende nordisk taktisk lufttransportssamarbejde. Projektet var en hjørnesten i det danske formandskab. Ambitionen for projektet er et samarbejde, der blandt andet indbefatter, at man puljer de nordiske transportfly i en fælles nordisk pulje, som deltagende lande, ud fra en aftale på området, kan

trække på. Det vil kunne øge udnyttelsen af de nordiske taktiske transportflys kapaciteter. Samarbejdet kan blandt andet også omfatte fælles uddannelse, vedligeholdelse og øvelser indenfor taktisk lufttransport. I opfølgning på underskrivelsen af hensigtserklæringen mellem ministrene vil der i den kommende tid blive arbejdet videre med projektet med henblik på at give de deltagende lande et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag.

I nordisk regi arbejdes der også med nogle såkaldte "Fast Track" projekter, hvilket vil sige prioriterede projekter, som tilsikres en hurtig sagsbehandling på grund af deres umiddelbare potentiale. Projekterne inkluderer blandt andet fælles nordisk anskaffelse af slæbebåde, gummibælter til bæltekrøretøjer, håndvåbenammunition, feltrationer og batterier.

Det nordiske forsvarsindustri seminar – NDIS 2012

Som et led i styrkelsen af dialogen mellem de nordiske forsvar og den nordiske forsvarsindustri var Danmark den 2. - 3. maj 2012 vært for det Nordiske Forsvarsindustri seminar i Bella Centeret, under temaet "a smarter and greener defence". Der var stor interesse for seminaret, hvor der deltog over 300. Seminaret satte fokus på centrale udfordringer og løsningsmuligheder indenfor industrisamarbejde og den grønne dagsorden på forsvarsområdet. Seminaret dannede dermed en god platform for dialog mellem de nordiske forsvar og forsvarsindustrierne.

Kapacitetsopbygning i Østafrika

De seneste års udfordringer med pirateri og ustabilitet i regionen, har bevirket, at kapacitetsopbygning i Østafrika er blevet endnu mere vigtig end nogensinde, så dette område har stået højt på NORDEFCOs dagsorden.

De nordiske lande har siden 2009 koordineret kapacitetsopbygningsindsatsen i Østafrika. Den nordiske støtte har været rettet imod opbygningen af reaktionstyrkeenheden East African Standby Forces, der har sit hovedkvarter i Nairobi.

For at styrke den nordiske indsats har NORDEFCO etableret en fælles nordisk koordinationsstab (NACS), der er placeret i Nairobi. Staben skal både koordinere den nordiske indsats og indgå i partnerskab med både regionale og internationale aktører for at få det bedste mulige udbytte ud af den nordiske indsats.

Forsvarsministrene besluttede på forsvarsministtermødet i Skagen, at arbejde videre med at udvikle den nordiske kapacitetsopbygningsindsats i Østafrika. Der arbejdes blandt med at yde støtte til en stor feltøvelse for East African Standby Force i 2013 og oprette kurser indenfor blandt andet fredsmægling, "gender issues", menneskerettigheder samt katastrofehåndtering.

Arktis

Klimaforandringerne har forårsaget store ændringer i Arktis, og skibstrafikken i området øges år for år. Denne øgede aktivitet betyder, at de lande, som grænser op til området, skal løse flere opgaver indenfor bl.a. redning, overvågning og inspektion, hvilket bliver en krævende opgave. I forbindelse med det danske NORDEFKO formandskab drøftede en ministeriel arbejdsgruppe, om NORDEFKO kan være relevant i forhold til disse opgaver i Arktis. Blandt de områder er Search and Rescue og håndteringen af miljøkatastrofer.

På Bodø-mødet mellem de nordiske forsvars- og udenrigsministre i september 2013 blev Arktis også drøftet. Der var bred enighed om, at Arktis var et område, hvor man kunne samarbejde med Rusland og andre lande.

Det skal bemærkes, at de primære fora for drøftelsen af Arktis er Arktisk Råd og Artic 5. Hensigten med NORDEFKO engagement i Arktis er derfor heller ikke at duplikere indsatserne i disse fora, men derimod at skabe nordisk merværdi på områder, som de andre fora ikke dækker.

Opsummering

2012 blev et godt år for den videre udvikling af det nordiske forsvarsmæssige samarbejde. Vi har udviklet en række eksisterende aktiviteter (blandt andet Nordic Baltic Initiative, nordisk – baltisk samarbejde, veteransamarbejde) og søsat nye ambitiøse projekter. Det er tydeligt, at NORDEFKO samarbejdet tiltrækker sig betydelig international interesse, både fordi det udvikler sig substantielt, men også fordi samarbejdsrelationerne mellem de nordiske lande forgår fleksibelt og ubureaukratisk.

Finland overtog 1. januar 2013 formandskabet for NORDEFKO. Finland har lagt en ambitiøs plan for at føre det gode samarbejde videre.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup